

Locuinta Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a trageriorului [Lövészutoxa], Nr. 5.

Serisorile nefrancale nu se vor primi decat numai de la corespondintii regulari si „Federatiunii.”

Articolii tramsi si nepublicati se vor arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literar, comercial si economicu.

Va esri Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pest'a, 16/28. dec., 1872.

Precandu diplomatii, obositi de meseri'a vulpelei, se dau si ei, ca alti moritori, placerilor otiumului impreunatu cu marea serbatore a crestinetatii, atunci eremitulu de la Chislehurst, vine a li turbură serbatorile arruncandu, ca din seninu, ura bomba in medilocul loru. Ducele de Grammont, fostu ambassadouru allu Franciei la curtea de Viena, carele fece in dillele trecute nesca descoperiri cari, in lips'a altoru cestiuni politice, attrassera atentiu'ne publica a Europei. Revellatiunea ducelui de Grammont tinde a compromitte guvernul os trungurescu in done directiuni: de a una parte a-lu face odiosu Francesilor si de alta parte a descepta neincredere si prepusurile curtii de Berolinu a supr'a perfidei Austrie, care, dupa affirmatiunea ducelui de Grammont, ar fi indemnata pre Napoleon III, la resbellu promittiendu-i ajutoriu incontra Prussiei. Despre acesta perfidia ostrunguresca se vorbi si pre timpulu resbellului, ce Franc'a fu silita a-lu portă nepragatita si fara aliiati; atunci inse tota lumea si batea jocu de neghiobi'a ducelui de Grammont. Neghiobi'a diplomatica a ducelui Grammont, ca resultatul allu credibilitati salle se sustiene numai pucinu si asta-di dupa revellatiunea sa si se va sustine pana candu D. Grammont va tiené la affirmatiunea sa verbale si nu va scote la lumina publicitatii documentele ce dice ca s'ar afla intre hartiele eximperatului, cari inse de ocamdata nu se potu publica pentru ore-si cari reserve diplomatic, dar cari in fine totu au se fi date publicitatii. Daca amenintarea ducelui de Grammont este intemeiata si pre calle d'a se si realisă, atunci avemu se ne acceptam la curiose, dar' pota si grave descoperiri. Combinatiuni de ocamdata nu se potu face a supr'a a celloru taine diplomatic, totu ce potem dace este, ca Austr'a au potutu prea bine indemnata pre Napoleon la resbellu cu Prussia, au cu eugetulu d-a-si resbună in contra lui pentru Solferinu si Sadov'a, ai cu reserv'a d'a se alia cu d'insulu pentru a-si pota resbună in contra rivalei si inimiciei salles Prussiei. In casulu antaiu Austr'a trebuea ca se fia avutu cunoscintia despre alianta' Prusciei cu Italia' despre binevoint'a Russiei, despre immensele pregatitie alle Prusci si despre ajutoriulu toturor statelor Germane assecuratu Prussiei. In acestu casu Austr'a si a ajunsu scopulu, si-a resbunatu cumplitu a supr'a dinastiei lui Bunaparte, dar' fara ca d'ins'a se aiba daici altu folosu, dncatu vassallitatea sa facia cu preponderant'a Prusciei, devenita centru allu imperiului, menitu a storce poterile vitali alle Austriei, alle carei-a destine, de la Sedanu in coce, sunt repuse in manile potintelui Tiaru de la Berlinu. Era in casulu allu doile, Austr'a neavendu cunoscintia despre abilissim'a actiune diplomatica si tote pregatitile Prusciei, au trebutu, bucurosu de sila, ca se padiesca strinsu neutralitatea, spre a nu-si periclită essentia devenita precaria mai allessu prin attitudinea Russiei, care pandia, ca leulu racioniu, cercandu se o apuce indata ce Austr'a s'ar fi miscatu. Noi suntemu mai applecati a crede ca Austr'a s'au afflatu in situatiunea casului d'antaiu, parte pentru cuventulu ca perfidi'a ei este traditionale, parte pentru ca avea cause mai multe d-a-si resbună a supr'a lui Napoleon III, decat a supr'a rivalei Prusciei, carea numai prin intervenirea lui Napoleonu ajunsesse, prin alianta' Italiei, a si assecură victoria a supr'a Austriei. Cu tote acestea nu vremu se pretindemu a cunosecse ascunsele planuri alle intrigeloru diplomatic; Napoleonu III, va fi avendu causele salles, pentru cari crede a fi fostu acum timpulu d'a rumpe cu „discretiunea” si ori catu s'ar provocă „Pester Lloyd” si tote officiosle ostrunguresci la correct'a portare politica a guvernului ostrungurescu, urmariudu-o de la Gastein pana la Berolinu si demusstrandu, ca Ostrungurii ar' fi cei mai sinceri amici ai Prusciei, totu si nu se pota ignoră ca actiunea Bunapartismului, initiatu prin ducele Grammont, poate avé, in certe eventualitati, grelle urmări politice nu numai pentru Franc'a, ci chiaru si pentru viitorulu Austriei. Chiaea actiunii Bunapar-

tistiloru este in situatiunea actuale a Franciei. Napoleonu III, vediendu imparechiarile in sinulu osebitelor fraciuni monarchice alle parlamentului si aversiunea loru in contra republicei, crede ca monarchistii, ne pota du se intellege intre sine mai bucurosu voru vedé imperiulu restaurandu-se decat republica consolidandu-se, si din acesta causa, — dupa ce insu si Bismarcu lucra din tote poterile a sustine esemene situatiunea precaria in Franc'a. — crede cu firmitatea fatalistului in steaua sa si in possibilitatea, ba probabilitatea restauratiunii dinastiei salles. Monarchistii din Franc'a au consideratu imperiulu de unu ce provisoriu, totu asiā l'ar considera si pre viitoru si in casu de pericolu l'ar prefera definitivei constituiru a republicei. Bismarcu, vediendu ca unificatiunea Germaniei innaintedia cu passi lini si da de resistint'a principilor strinsi sub coifulu prussnescu, ba inse-si poporatiunile nemtiesci incepua a strigă in contra appesarii, co au se suffere pentru gloria unificatiunii, vediendu de alta parte marele fructe alle inversiunatei salles lupte, suscepute in contra catholicismului si in fine vediendu incordatele pregatiri de resbunare alle Franciei republicane, — faciu cu tote aceste pericile, ca ageru diplomaticu prevede, ca realizarea operei salles de unificatiune si a plinurilor salles de estensiune si noue scuceriri sunt la totu passulu impedeate, trebuie ca se medite die seriosu a supr'a modului si a mediuloceloru prin cari s'ar pota inlatura tote aceste impedecaminte, d'entre cari, pentru Bismarcu, celu mai principale este d'a nu avé in vecinetea sa una ptotere pururea gata a luă asupra si sarcină de a conduce tote elementele contrarie Prusciei si nati allessu nemultumitele elemente interne. Deși restauratiunea lui Napoleon III, care ar sci se fia recunoscutoriu, ar intra usioru in cadrulu politicei lui Bismarcu, apoi Alsacia si Lotaringia rupte de la sinulu Franciei, potu devetu in totu momentulu in man'a lui Bismarcu unu farmecatoriu tismanu prin care, restituindu-le, va isbuti siorn candu va vré, a domoli ur'a cea neimpacat a Francesilor, ba d-a-si ascură alianta' lor, fara ca se aiba nevoia d'a li da macaru una alma de locu d'in territoriulu provincieloru Rinae, a supr'a caroru francesii formau pretensiun. Aceste combinatiuni se potu tasa de prea incuviata, dar' este bine a luă in consideratiune tote eventualitatatile possibili, atunci mai vertosu candu dupa revellatiunea lui Grammont unu scopu cellu pucinu este ajunsu: ur'a Francesilor intorsa supr'a perfidei Austriei, facia cu care Napoleonu III, crediu a fi sositu timpulu „indiscretiunii.” Vnu vedé daca bomb'a au fostu incarcata, s'au — ola?

Universitatea fundului reg.

Circumspectiloru ati flandrensi de la diet'a d'in Sibiu sau li ambla preme, sau li mirosa a tamata, ca-ci in siedintia de la 18 de la propunerea presedintelui s'a acceptatu, ca se se tien si intelectie de doua ori preste d.

La propunerea fainului deputatu Bausnern, s'a primiu, ca celle 12 puncte acesc si iesemt'a loru motivare despre imminent'a organitiune a fund. reg. se se presinte ministrul de interne si versiunea unguresca, si se se tiparesca in 800 exemplar D'in aceste se se impartiesca cate un exemplar insocitu de o epistola fia carui dep. dietale d'in Pest'a, in care du-roge a sprigini principiele universitatii (adeca a sassil.) Cu impartirea acestor exemplari in Pest'a s'a insaratu deput. Trauschenfels.

Era d'in exemplar remassee se se tramitta cate unulu, alaturandu-se si siunea unguresca, fia carei judecetiuni d'in tierra asserita rogandu-le a sprigini projectulu sassiloru.

Sum'a de 3,500 fare universitatea are de cugetu a o da spre construerea plui preste Oltu de la Talmaciul, n'a votatu-o si vota-o, pana ce nu va vedé, daca si catu va contribui comunitatea numita la construirea acelui podu si atunci ers, va vota si mai multu.

Mai de parte decissu cu 19 contra 18 voturi ca diurnele deput. universi se solvesca d'in cass'a univers. fund. reg.

Pretiul de Prenumeratii
Pre trei lune 8 fl. v.
Pre siese lune 6 " "
Pre anul intregu 12 "

Pentru Romanii:
pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
" 6 lune 16 " = 16 " "
" 3 " 8 " = 8 " "
Pentru Insertiuni:
10 or. de linia, si 30 cr. taxa timbrale pentru fiecare publicatiune separatu. In locul deschisun
20 or. de linia.
Unu exemplariu costa 10 cr.

Cele-lalte positiuni ale bugetului s'au primitu fara modificatiuni.

Veniturile universitatii se urca la 370, 577 fl. 4 cr. erogatiunile la 353,587 fl. 50 cr.; ramane deci venitul curat in cass'a universitatii fund. reg. sum'a de 16,989 fl. 54 br.

Veniturile cassei celoru sipte judi facu 44,645 fl. erogatiunile 44,592 fl. ramane 52 fl. 92 cr.

Dupa acesta presedintele presinta reporturile despre statutul, referitoru la regolarea proprietatilor si intreba comis. de 16, daca este consultu a imparti viniele in parcele?

In siedint'a de dupa amedi s'a acceptatu, (si de deputati romani) se se tramitta adresa de incredere si felicitare nouui ministeriu ungurescu d'in Pest'a. La rogarea magistratului d'in S a b e i u se decide, ca dotatiunea pentru scola de industria d'acolo se se incépa a se solvi numai cu inceperea cursului scol.

La ordinea dillei pentru sied. urmatoria este projectul lui Maager despre dotarea scolelor reale, presintat inca in an. 1868.

Siedintele dietei sassiloru d'in Ardelu nu s'au inchisatu inca, si neasemantii surculi herrmanno-bismarcianii ai fund. reg. au comisii degia atatea si astfelu de lucruri in catu au provocatu nu numai atentiunea, ci si drept'a indignatiune si irritatiune a intregei presse si poporatiuni germane, mai alessu a magiarilor.

Observatiunile nostre generate ni le-am reservat a le face, pre basea celoru esperiate, dupa inchisarea sessiunei dietale a sassiloru; asta-data vomu face numai unele notatiuni necessurie.

Adeveratulu caracteriu alu fis carui cetatiu s'a revolutu, si indignatiunea si-a ajunsu culmea, la cetirea celoru 12 puncte si motivarea loru, cari sasii le-au presintatui ministrului, ca acestu-s se le tiene de baza, de indreptariu la organisiunea fund. reg. Toti nesasi vedu chiaru si s'au convinsu pre de plinu, ca sasii prin numitulu projectu tindu la total'a eludere a Romaniei de la representanti'a, manipularea si partciparea fundului regescu si a avarei salles comune; misuescu a commito sacrilegiu, nimicindu cele 250,000 romani si nesassi d'in fund. reg. prin apucature si concluse de volnicia ascunsa, propriu numai sassiloru, unicu soiu in feliulu seu pre rotogolulu pamentului. Tindu mai de parte la eluderea si batjocorirea legilor d'in vigore, la deriderea constitutiunii, la hulirea colossale chiaru a magiarilor domitoru, a caroru cavalerismu si credulitate adesse-ori au esplotatuto spre scopurile loru meschine, ba si in nefavora ungarilor.

De aici se pota splică indignatiunea poporatiunii magiare, ce se spime in intreg'a pressa ung. de asta di. — Sasii sunt, dupa insu-si faptele loru, nemul celu mai netollerant, mai egoisticu, mai meschinu d'in tota Austr'a nu numai, ci ei au fostu, si sunt si voru ramane cei mai nesinceri cetatiui, cei mai nemultumitori si reutatosi fi ai patriei, cei mai periculosi inimici ai ungarilor si ai statului Ungaria.

O spunemus acesta fara resvera si in deplina sinceritate cătra fratii magari, d'in iubirea nostra neclatinata de patria.

Fara a ne sprima cu seversire a supr'a ministrului, nu potem a nu ne mira a supr'a pornirilor lui si de pana acum'a. Elu se pare a avea mai multa urechia pentru binevoitorii sei nesinceri, de catu sinceri.

Valeriu.

Zerneschi, 8/20. decembre 1872.

Domnule Redactoru!

Cetindu in pretiul dinariu allu DTale „Federatiunea” de la 12 ale curentei Nr. 117 intre alele si corespondinti'a asiā numita „Passivitatea in Fagaras si a siu” si vediendu in aceea multe neadeveruri, cari de o parte seduca opinionea publica, er' de alta atingu de aproape si person'a mea; spre chiarificarea adeverului, me vedu indemnatu, Dle Redactoru! a face urmatoriele reflexiuni, pre cari Te rogu se binevoiesci a le insera in diariul DTale „Federatiunea.”

Corespondinti'a de susu, subsemnata de Dlu „O” dupa parerea mea, se reduce mai cu seama la aceea: „ca de-si representanti'a municipal a districtului Fagarasului, in primis a alegerilor dietali, ar' fi fostu, si ar' fi pentru actitvitate; totu-si adunarea inteligintei si poporului d'in districtu, tienuta la 28. iuliu a. c. ar' fi decisu „passivitatea” essecutanda prin obtinere de la alegeri, er' acesta cu scopu

ea din capulu locului se desarmă oposiția națională, cum și ca la a două adunare a inteligiției și poporului tineretă la 28. noiembrie a. c. eu îngata la începutul per tractarilor, măsuri fi declarată pentru passivitate, și acesta și au fi facută cu provocarea la concluziunea de la Albă-Iuliă, prin ceea ce au fi dovedită că me schimb după timpu să a.

Inainte de tot trebue să reflecteți Dlu „O.“ că din- sulu, să nu cunoce decursul lucărilelor despre cari a scrisu, sau că — ceea ce e mai probabil — pentru a intunecă adeverul, nă voia a descrie drept cele intemperate, pentru că de-să intrăcea are droptu Dlu „O“ că reprezentanția municipală din Fagaras, la început adoptase programă „Activități“, dar apoi năreici macar umbra de dreptu, cind dice, că acea reprezentanță, ar fi aderat pana în fine la acea programă de activitate, — nu — pentru că ingerenția guvernului în afacerile municipale îl îngăduie, comandă guvernului către municipiu de o parte, ca să concedă și cetății Fagaras comitetul central electoral alătura cu alu districtului, era de alta parte, ca localul de alegere „Sincă“ desemnat de municipiu districtual, să se schimbe cu Fagarasul după dorintă celor 2 membri maghiari din reprezentanția municipală, și atele de acestea, a silitu pre reprezentanța municipală, mai antâi să cerce vindecarea lor, prin remonstranțe, recurse și proteste la dieta, dar vedindu că tote acestea sunt desconsiderate și cindu? atunci cindu guvernul bine era informatu de organele sale, că reprezentanția municipală voiesce a candida 2. barbati romani, si inca guvernamentali; mai scundu-se și aceea, că tote violările acestea se intempe la întrepunerea lui Benedek, căci sunt în favoarea lui — atunci reprezentanța municipală, în fruntea carei-a stă, — ptecum sciu — și Dlu O, pentru că să impede orice pregătiri de alegere, nău aflatu altu midilocu, decât passivitatea, sau abținerea de la orice conlucrare la alegeri, și pentru că nici comitetul central electoral, să nu conlucre la alegeri, reprezentanța, în sedinția publică a provocat pre membrii lui să dimisioneze, precum să si intempe.

Acesta procedere au avut urmărea că guvernul a dispusu facerea pregătirilor pentru alegere, prin organele sale, — adeca: prin ampliații sei. — Era disputația aceasta au avut de urmăre întreprinderea inteligiției și a poporului în adunarea de la 28. iuliu a. c. în care să a decis passivitatea, sau abținerea de la alegeri, conditionata numai pana la întreprinderea enghesului național care pre atunci se credea tare aproape de realizare.

Asiă-dar' era Domnule „O!“ că passivitatea a fost provocată de ingerenția guvernului în drepturile reprezentanței municipale, și chiar de aceea reprezentanța decretată, în care mi-se pare că erai și Dta — era nu numai de adunarea de la 28. iuliu a. c. si nici numai de cătiva, cum ti-se nalucesc DTale.

Ce privesc cea-lulta parte a corespondinței Dlu „O“ relativă la a două adunare a inteligiției și poporului din districtul Fagarasului, tineretă la 28. noiembrie a. c. în care dice Dlu „O“ „că eu, carele pona atunci eram activistu, inca la începutul per tractarilor măsuri fi declarată pentru passivitate,“ am să observu, că Dlu „O.“ și aici se află în mare ratecire și nescintia. Eu cu provocarea la toti D. D. cari au participat la acea adunare, cindu și affermă, că atâtă în cercu mai strinsu, că și în fața acelei numeroase adunări, am dîsu, că după ce de cortesie celor 2. candidati romani, nă remasă nici una comună necercată, și neamagita, după ce steagurile lui Benedek-Telki, făfăie mai în tote comunitatele districtului, și după ce cortesii lor, ajunseră nu numai a corumpă, dar pre cei necoruptibili a-i si teroriză și maltrată buna-ora ca pre primariul comunala din Gridu, eu înainte de a me declară pentru activitate, sau passivitate, dorescu a sci de la cei prezenti, si mai alesu de la Dnii pretori tractuali, că este speranța de reesire cu 2 candidati naționali? Ce au respunsu cei întrebăti, — sciu toti cătă au fostu acolo, că adeca, da — potem reuș cu duoi candidati romani, daca si acesti-a voru întrebuiță macar pe dijumetate midiocele de corupție, de cari se folosesc Benedek și agentii lui, — altfelu nu e vorba de reușire.

Intraceea mai nainte de a me declară, pentru ună, său altă, luara alti vorbitori cuvenitul, si se închiara desbatările cu decretarea passivității, fora de a fi avută ocasiune a me pronunță și Eu.

De altfelu nu negu, că de-să Eu am tineretă, și inca mai tien la activitate, totu-si imprejurările în cai ne impinsă ingerenția guvernului de o parte, era metechnele si corupționile de alta parte, și prim acestea său pe de asupra acestor-a, impossibilitatea de o reesire onorifica, acesta — era nu concluziunea de la Albă-Iuliă — au fostu pentru mine, ca si pentru reprezentanța municipală, si ca si pentru adunarea de la 28. noiembrie a. c. totu atâtă motive pentru abținere de la alegerile cele poruncite.

Eau de închiare, ar' fi să mai respundu Dlu „O.“ că Eu nu sciu, ca adunarea de la 28. iuliu a. c. să fia alesu vreuna comitetu, pentru execuția passivității, în carele au si eu, si carele nări fi facută nimică, totu ce sciu este, ca Eu, nu sum in nici una comitetu altul, afara de acelu-a allu clubului național din Fagaras, si in acelu-a creatu de adunarea de la 28. Noem. a. c. apoi totu asemenea trebuie să asigură pe Dlu „O.“ că nici la banchetul lui Máday de care po-

menescă nă fostu si prin urmare nici nă luat partea, cum si că Eu nici că sciu, cine este acela Máday, nici că l'am vediutu vre-o data cu ochii mei, precandu potă că Dlu „O.“ să lu cunoscă mai de aproape. — Te rogă a primi asigurarea celei mai destinse stime cu care sum.

Alu DTale

onoratoriu
Ioanu Metianu,
protopopu.

Respusu la articolul „afaceri scolasce.“

(Fine.)*)

Onoratii cetători voru intielege acum articolul „afaceri scolasce“ atâtă după motivi, cătu si după limbajul seu celu desesperat. Orlatienii adeca, vediendu cum scol'a loru sub conducerea cea destramata a lui Papiu dă din dă in dă totu mai multu inderetu, au începutu și suflică contra invetigatorilor. Papiu, prevedindu urmările, s'a datu elu de către padure si a începutu a strigă: „gusiata!“

Cochetarea cu Blasiusul se explica de aici de sene.

Cum că imputarea facuta comitetului, că introducandu „scol'a de Domineca“ nă fi tineretă contu de „sant'a nostra mama beserică“, e puru fariseismu, si cum că Papiu a avutu mai pucina cauza a redică imputarea acăstă, jace, după cele de susu pre facia.

In totu casulu instruirea tenerilor nu pungaresce Dominecile si serbatorile mai multu, decâtă petrecerea in „Felsenkeller“ sau mergerea ci puscă.

Aici asiu potă termină; ince atunci „tipulu“ Dlu Papiu ar remané necompletu cu privire la „iubirea sa de adeveru.“ Vre-o căte-va esempe din „afaceri“ voru ajunge, spre a areă, că si acestu „cuventu mare“ Dlu Papiu lu porta numai in gura.

Relativu la visit'a de la 21 noiembrie 1871 a dîsu că „dopă 2½ ore se începu prelezerile, presiedintele comitetului se preambula cu clientul său din o chilia intrăltă, privindu la invetigator peste tineru.“ Cătu de ceteristică pentru elu! Dar' nu, totu cuvenitul unu neadeveru grosu. Nege Papiu, de are tari'a, că nu io l'am chinatul pre elu si pre Moldovani din locuință sa, pre cindu Dlu Baronu acceptă in clasa! — Afirma năi de departe, că „nu măsui fi ruginat (cătu de cultu!) a dics, că invetigatorul nu trebuie să se ocupe, afara de abedarii si lecturarii, cu nimicu.“ Adeverul e, că vorbindu despră formă acroamateca a invetigatorului, am dîsu, că „propunerea are să fie liberă“, și nu cetea din carte, si invetigatorul să nu aiba la propunere altu ce-va in mana seu nainte-si, decâtă după imprejurii si sau abedariul, sau egindariul, sau creta, sau obiectul intuitivu. Me provoacă aici la toti invetigatorii, cari m'au audiu, cindu am dîsu cele de susu. De altminteră cei ce cunoscă si numai „instructiună“ edata de mine, voru sci, că acolo am recomandat invetigatorului unu număr frumosu (12) de cele mi bune cărti românesci din toti ramii de scientia, faza indoiala, că să se „ocupe“ cu ele.

Intr-altu locu mi insinu c'vintele: „Nu ni trebuie omeni invetati ne indestulimue de cei prosti.“ La acăstă asertiu am respunsu mai susu, unde am arestatu cărtile recomandate invetigatorilor spa studiare; pre langa acăstă apelindu la testimoniu eleviru mei de 14 ani incoce, de cindu adeca am onore a fi profesoriu preparandiali, spuna ei, de nu li-am dîsu c tota ocasiunea, că invetigatorul trebuie să treca in comună sa de omu cultu si invetiatu, ergo studeedie pururi? Dar' astă-di me intorci si dics: „Daca scientia ar produce totu atari monstri, că pre scriotoriul ar' ielui, atui asiu dics, că nu ni trebuie scientia, ci ne vomu indestrăinuimai cu ouenii de omenia; căci desă nu sum teologu ablutu, si cu atâtă mai pucinu teologu absolutu cu eminenti totu-si tenu scientia numai de unu midilocu ducatorii luan scopu mai mare, la moralitate.“ Inse scientia face monstri, ci sunt nature atâtă de diavolești, incăquici scientia, nici chiaru sant'a teologia nu le poate cultiva nobilită.

Aiurea dics: „La samenul din 6. iuliu in Orlat, combatandu invetigatorii introducile Nemtilor, insistându pre langa principiile pedagogice-didactice, asiu fi dîsu: „Invetigatorul trebuie să i catana, să asculte!“ Am dîsu asié ce-va; dar' fiindu iubitorul de adeveru Papiu retace imprejurările mai apropi, trebuie să le spunu io. Invetigatorii din Orlat, nu mai bine, Papiu, căci cei-lalți nu „facu“ in pedagogie pretensiua pentru sene libertate absolută cu privire la intucrea cărilor in scola. Asiă e dle Papiu? Io i-am repli, că potă să viua cindu-va si invetigatorii nostri la aca libertate; de ocamdata inse acordarea ei ar' aduce mai multu reu decâtă bine. Totu atunci s'incercă Papiu a sustineă cuvenitul introducuse de comitetu, in care totu invetigatorul să inseamne după fia care ora pe scurtu materi'a propusa, ipatiuniile scripturistice, pedepsele aplicate etc. ar' fi cu tot de prisosu, din care causa elu nici nu la portat. I-am statu folosele diuariului. Atunci Papiu me intrebă năi: „Dacă dica d. e. io (adeca Papiu) o septembra intrăga asiuă totu la o lectiune?“ Am semnătă a ride, căci vedeream, că aici e buba si i-am dîsu:

„Atunci o septembra intrăga seri in diuariu: am deprinsu totu cele propuse atunci si atunci. Asiă ce-va nu-i veni la socotela, si remase la parerea sa de mai inainte; atunci a fostu, candu am dîsu, că invetigatorii trebuie să ascute de autoritățile loru superioare, ceea ce repetieseu si acuma.

Cu privire la „procesulu propunementului“ meu, Dlu Papiu aduce sentința, că „elu (adeca nu Papiu, nici propunementul, ci procesulu propunementului meu) afara de unele notiuni psihologice, ar fi fostu pre cătu se potă de incurcatu si amentitoriu.“ Despre gustu nu se potă dispută. Numai nu sciu cum săr face, că „notiunile psihologice“ ale unui „ascalu simplu“ să fia bune, ince celi metodologice nu; io credu ince, că de eră Dlu Papiu si in cele metodologice inca pre atâtă de initiatu, precum că maturisatu si teologu absolutu cu eminentia trebuie să fia in cele psihologice, astă — presupunendu in elu omenia — si pre celelalte de bune. Sci, Dle Papiu: „Ce-i strainu nu se lipesc de sufletul Teu.“

Dar' Dlu Papiu mi i-e in nume de reu si aceea, că asiu fi dîsu adese, cum că „numai si numai acestu metodu (adeca celu arestatu de mine) e naturalu si adeveru.“ Dore nu va fi acceptat Dlu Papiu, că să propunu unu medotu, despre care nu eră convinsu, că e celu mai bunu? Numai unu siarlatanu face asiă ce-va, unu omu de omenia si cu convingeri propria nu.

Dice Papiu mai incole, că „nunciul“ adeca testimoniul de incredere, ce am fostu fericit a obtinē de la Dlu Barou Ursu, mări fi „ingamfatu“, preste mesura, si că in unu toastu asiu fi dîsu: „Te asigrămu, Dle Barou, că cum alergara Nemții la Pestalozzi, asiă voru alergă la noi se invetie metodu.“ Recunoscu, că voi fi pururea mandru, potendu-me bucură de increderea unui barbatu, că Ursu, si-mi voi tinen de detorintia, a justifică acăstă incredere in totu modul. Incătu pentru toastul cu Pestalozzi, Papiu face si aici după daten'a sa o „mintiuna epurăscă,“ de-ora-ce io nă disu, că „v or u veni“, ci am urat să inflorășca scoplele granitesci, că să aibă cauza a veni etc. Cu acăstă cadu si cuvintele sale despre „autoritatea“ carea asiu fi vrutu a o constată. Papiu vede in mine cu tota ocazie si la totu pasiul „autoritate“. Nă ce i face. Io ince nu me tien de autoritatea pedagogica“ care să fi nascocit sisteme si principiile nove, si acăstă am marturisit-o nu odata, ci la tota ocazie, am marturisit-o Dlu Papiu, am marturisit-o nu de multu clarissimul D. Dr. Silasi, am marturisit-o in prefatiunea la „Scriptologie“ mea, discutu, că daca am ver-unu meritu cu publicarea acestor scrieri, am numai meritul albinei, carea aduna din gata; er daca am publicat oele adunate prin studiu si esperintia inelungată, am facut-o numai, pentru că am vediut lipsa cea mare, ce o duc invetigatorom nostri de atari scrieri, si am vrut să li facu unu micu sierbitu la implemirea greliei lor missiuni.

Intra cătu mi-amu ajunsu scopulu, voru jndecă insi-si invetigatorii. — Dar' să punu, ce nu concodu, că adeca, fiindu si io omu că toti omenii, măsui mandri intru adeveru cu pucinele mele cunoscintie pedagogice; credu, că in totu casulu asiu avă mai multu dreptu a face acăstă, decătu Papiu, carele in tota vietă sa nă facutu alta, decătu a stricat o scola buna, tramitiendu-i „reputația preste Carpati“, pre cindu io am public tu lucrai 3 carticile pedagogice: „Abcdariu“, „Instructiunea“ si „Scriptologie“, d'intre cari ince Papiu nu cunoște decătu „Instructiune“, si acăstă inca numai, pentru că a primit-o gratis. Multa superare mai face Dlu Papiu biet'a mea „Instructiune!“ Si cum nu, cindu sengura ca ar ajunge, spre a returna totu sistemul neadeverurilor cuprinse in articolul „ataceri scolasce.“ Dice, că „instructiunea merita tota critică,“ la ce elu, ince „nu se adoperă,“ căci „nu e competență“. Audi consecintia! Mai susu vorbiā de „insistare pre langa principiile pedagogice didactice,“ si acum dintr'o data nu se semte competentu a critisa o instructiune rea! — Dar' cum se va supera Papiu, cindu i voi spune, ceea ce se vede, că o directorul si invetigatorul primari — nu scie, că adeca instructiunea a avutu deja onore a fi critisata in „Albina“ in „Sionul românesc“, in „Transilvania“ etc, si inca in cele de antăi două foile in medu cătă se potă de magulitoru pentru mine, ér' in astă din urma, carei-a i sum inca detorii cu responsul, inca nu s'a dîsu, că „instructiunea merita tota critica,“ ci d'in contra s'a afirmatu, că „Petri e bunu pedagogu.“ Si cu cătă bucuria creștină se arunca Dlu Papiu asupra paginei 107 a „instructiunei“, unde sub rubrica „Adausu“ am reprobusu după Kellner „Tipulu unei scole bune,“ si striga: „Asiă e, că acăstă a-i tradusu-o din cuvenit in cuvenit din Kellner?“ Da, asiă e, Dle Papiu, am tradusu-o din Kellner, desă nu tocmai din cuvenit in cuvenit. Atâtă numai, că acestu peccatul l'am comis inainte de acăstă cu sie se ani, — vedi primul articol din prim'a fasciora din „Magazinul pedagogic“ pro 1867, de care DTale că „directorul si invetigatorul primari“ sei a-buna-seama. Cum de consecintia DTale teologica a avutu lipsa de siese ani de dile, că să se potă revoltă asupra unui peccatul că acestu-a? Intrebi: „Ce ar dica Kellner, daca ar sci, că marfa sa trafica dascalul Petri?“ Nu sciu, ce ar dica; intrăbalu! Adressa sa e: „L. Kellner, Regierungs- und Schulrat zu Trier.“ Că unu cavașeru alu adeverului poti trage si aici visirulu preste ochi si subscrive: Hans Ehrlich von Cibin. Precautie acesă se recomanda mai cu séma pentru ca-

*) Vedi nrrii 118, 1120 si 121 ai „Fed.“

salu, candu Kellner ar dice: „Me becuru d'in anima, că si scolele romane se oglindă in „tipulu unei scole bune.“ Daca inse nu sciu, ce ar dice Kellner, mi potu incat cugetă ce ar fi facutu Papiu, candu ar fi fostu in stare a astă si alte „furturi literarie“ in „instructiunea“ mea. Norocul meu inse, că Papiu dupa propri'a sa marturisire e — „nec o m-petentu“, adeca?

Am terminatu.

Dupa espunerea de susu, si cu privire la crescencescile si delicatele vorbe de „nerusinare, piele groza, impertinentia, medicocritate“ etc. cu cari me onoredia teologulu Papiu — stilul omului —, asiu avé credu — totu dreptulu, a numi portarea lui preste totu, si in specie facia cu mine, de ceea ce este, insolenta, malitiosa, impertinenta, infama; dar' nu o facu, căci nu luptu cu atari arme.

Dasoculdu Petri.

Adunarea deputatilor Romaniei.

Siedinti'a de Luni, 27. noiembrie 1872.

(Urmare.) *)

D. N. Ionescu arăta că de 6 ani beserică romana, antica si venerabile, acceptă să fie organizata pe base recunoscute de progresele conștiinței. In senat, pe candu facea si dsa parte din acel corp, candu s'a desbatutu acăsta cestiune, n'au prevalatu ideele sustinute adi de d. G. Brateanu. D. G. Brateanu a sustinutu că, modificandu-se proiectul de lege, senatul va respinge. Ei bine, nu e asia. Camera si-va face modificarile, le va supune respectuosu senatului si maturulu corpui va avisă. Corpurile betrane nu intardia d'a se uită la progresele timpului: ele cedea totudeuna sciintiei juvenile. Senatul va recunoște că, pentru a primi una idea singulara incarnata in d. Tellu si desvoltata de d. G. Brateanu, nu trebuie să primim sistem'a ce ni se propune, căci în asemenea materia, camer'a nu vrea de cătu să nu rupa su tradiținea, cu, trecutul.

Pretins'a canonicitate e una teoria abstracta: recunoscandu necanonice cele de pan'acum, amu isbi conștiința actuale. Amu face necanonice tote actele unui prelatu numitul de poterea civilă, ne-amu pune intr'o stare revolutionară teribile, revoluționă spirituale. Adi nu e vorba de reformă dogmelor chrestinătății, de schimbarea baselor stabilimentului nostru religiosu: noi nu reformăm de cătu administrația interioară a besericiei, si acesta in alegerea capilor ei facem ce-va din lumea acesta, căci beserică nu e din cea-l-alta lume. Si acesta in conformitate cu pactul de la 1866, cu constitutiunea nostra națională. Nu dicteți că acăna're a face naționalitatea: ea e cea mai importantă in materia de beserică.

Ceea ce vremu să facem adi e să dămu forma esterioră naționale si definitivă.

De unde apoi autoritatea d-lui Tellu si G. Brateanu d'a vorbă de canone? De la ce santulu sinodul au primitu impotenie, ce inspirație si daru divinu i facu se vina a sustinē canonele?

D. G. Bratianu s'a contradisutu, dicendu că a voii să fimu canonici, e să nu facem nimicu. Aceasta contradicție a returnat tota argumentarea d-sale. In materia religioasă e mai multă necesitate de practica de cătu in ori-car: altă, caci, in materia de stabilimentu religiosu, practic'a legii trebuie substituita insuficientiei practicei separate. Ceea ce sustine d. G. Bratianu e si nepracticu si contradictoriu. Ideea predominante e d'a face ce-va in conformitate cu tradițiunile noastre cele vechi căci in religiune numai tradițiunea are sanctitate: să facem adi cele ce se faceau inca sub Alexandru-celu-Bunu sub Mircea-betrancu. Nici odata d-sa n'a sustinutu ca națiunea să fie separată de organizarea clerului si de alegerea capilor lui. Inainte poporulu aclamă pe măltii clerici: adi nu se mai poate face totu astu-feliu, căci avem una constitutiune eminaminte reprezentatul prin camera: prin urmare ea are detori'a d'a concurge la alegerea capilor besericiei. Astu-feliu s'a urmatu din timpii primitiivi si pana adi. Roga dar' pe d. ministru de culte si pe d. G. Brateanu a renuntat la proiectul propus de guvern si a sustinut pe alu comisiunii,

D. Tellu' ministru de culte, nu intielege pentru ce atată discussiune. D-sa vine cu proiectul senatului, in care elementul laicu cu celu eclesiasticu e reprezentat de o potrivă. Contra cui dar' discussiunea? Cine se crede că va fi invinsu? Comitatul delegatilor, prin organulu raportorului, sustine proiectul guvernului cu ore-cari modificări pre cari le-a adoptat si d-sa. Pentru ce dar' discussiune? D. Cogalniceanu venit si i-a combata ideele d-sale: nu seie daca are vre o autoritate. Raportatorele d-lu Cogalniceanu se joca cu argumentele, cu principiile, fara a ave convicționi. La 1864 d. Cogalniceanu ministru propune unu proiectu de lege pentru alegerea mitropolitilor si episcopilor, care returnă tote tradițiunile tierii: d. Gogalnicenu nu se basă pe tradițiuni, ci pre intenție, pre cari le presupune. Ce autoritate poate ave dar' d. Cogalniceanu candu odata sustine unele teorie si alta data alte teorie? D. N. Ionescu a dîsu forte bine, să e pericolosa vrăjba in conștiinție. Dar' cine a provocat-o? D. Cogalniceanu, si l'a comitatutu.

Aceasta cestiune durădia de la 1864 si e urgente să

iè unu capetu. Cestiunea nu s'a rezolvit, pentru că e o cestiune internațională: nu o potem desparte fără consumul celor-lalte besericici. Raportatorele dice, că nu e cestiune internațională. Dar' atunci ce avem a face cu patriarchul si cele-lalte besericici? De ce n'au rezolvit-o domnitoru, candu erau la ministeriu? Pentru ce amenințare ce se face S. Salle patriarchului se bage de seamă, căci eata ce se face cu biserică bulgara. Prin urmare se tiene comitul de patriarchulu si, fără a se tienă, cestiunea nu se poate resolve.

Terebulu alesu de d-sa e canonele besericii: pre acestu terenu nu va cutedă nimene să ne atace. Se vorbesce de beserică primăvara, pre ea se basăda protestantii, catolicii, luteranii etc. si si-reformă religiunca. Aceasta o vreti? Altu ce-va e beserică primăvara, altu ce-va e ortodoxia adeca beserică primăvara, organizata definitiv de cele 7 sinode ecumenice. Senatul a votat proiectul pre care guvernul aduce adi camerei: de ce dar' atata discussiune si nu se procede la votarea lui? Elu e opere a senatului si, daca camera vră se-lu modifice, va adera la acele modificări, căci nu vră se pună mai pre susu de camera. D. N. Ionescu a întrebătut ce missiune are d-sa d'a sustinē canonele. A uitat d. N. Ionescu că d-sa e ministrul si deputatul si că are acelui-a-si dreptu ca d. Ionescu. Are obiceiul să respecte autoritatele religioase, are obiceiul să se ocupe cu instructiunea religioasă. Acestea le sustine fără a cere autorizarea vrăului patriarchu. Să nu ne uităm la alte tiere, să nu facem comparativă intre clericul din alte tiere cu alu nostru.

Elementul laicu a luat clericul tota autoritatea. Candu vedem că sunt 1400 comuni fără preoți, candu avem 700 de seminaristi cu scopu d'a se face preoți, atunci n'aveti de cătu să desființati si preoți si seminare. Amu luat chirierulni tote autoritatea si astu-feiu elu mu mai e responsabil de nici una neorenduia in clericu. Voiu să se redă autoritatea chirierulni, să i-se dă atribuția de mai nante, spre ai-i potă cere si responsabilitatea.

D. V. Pogorul a arătat că a luat cuvintul spre a combate proiectul senatului. Cu prosaicele cuvinte ale d-lui Tellu si cu metafisicele dissertationi ale d-lui G. Brateanu s'a perditu firul discussiunii, degenerându in personalitate. D. G. Brateanu nu s'a silitu se studie profundu acesta cestiune, căci aru si vediutu că sufagiul universale din Franția de astă-dă a fostu prim'a institutiune a besericiei: primii clerici so aclama de popor. Electiunea s'a pastrat in beserică oriantale si beserică acesta a remas in sinulu poporului, pe candu cea occidentală a devinutu absolutista si ne-a condus la iezuitismu. Vrea d. G. Brateanu să mergem la iezuitismu, să facem unu statu in statu, ca mai tardiu să fimu siliți a face legi ca Prussia, in contra besericiei? Atunci amu perde tota sevă națională si beserică nostra s'ar departă de principiile liberale, republicane, d'a ei in sinulu poporului.

D. G. Brateanu a dîsu, căci ce nu credu in beserică nu suni morali. In numele seclului actuală si in acesta camera romana protestă in contra cestiunii teoriei, căci Renan, Proudhon si Strauss pentru d-sasunt omeni morali.

Se dice că cestiunea besericiei este una cestiune internațională. Daca amu deschid unu dictionar, amu vedea semnificația cuvintului international. Patriarchul inse, prin personalitatea sa, nu constituie una nativă, pentru ca pretensiunile sale neîntemeiate să dă locu la una cestiune internațională (aplause).

D. Pogorul termină dicinu, că patriarchul se poate separa ori-cău, de să dorim e bunele relațiuni să existe intre bisericici, inse nu-i potem admite una autoritate care nu e basată pe nimicu.

D. M. Cogalniceanu, raportore, arăta ca raportul d-sale nu contiene nă unu cuvintu de natură a esită mania d-lui Tellu. Raportul d-sale e unu plagiato: nu contiene ideele d-sale personale, ci ale colegului seu d. Costa-Foru, rectore alu universității din București, care — pe candu era senator — combată pe d. Tellu. Cu vorbele d-lui Costa-Foru va responde d-lu Tellu, prin urmare denigrarea ce i-a aruncat d. Tellu pînă pe colegul seu de adi d. Costa-Foru. In totu-do'u domnului, suveranului tierii a avutu dreptulu a numi chirier, era nu alta autoritate străină.

La 1864 era colegu eu d. N. retiulescu care, ca ministrul de culte, a propus legea aceea de la 1864 pentru alegerea mitropolitilor si episcopilor. Domnul i-a datu parola să de principie, că nu-lu va înstrunge se i-o supuna sanctiunii, inse să se constituie spre a să votă ca una amenințare in contra pretensiunilor invitării cestiunea secularismii monastirilor. Partea politică a lui din 1864: éta ceea ce a sustinut d. Michael Cogalniceanu, era cătu despre propunerea ei acesta privesc pe d.l. Cretulescu.

Somezu — dice d. Cogalniceanu — somezu, in numele adeverului, pe d. N. Cretulescu se clare acesta, s'alăga intre d. Tellu, colegul d-sale de aici intre mine, colegul si presedintele d-sale de la 1864.

Éta ceea ce amu facutu eu. Vorbesce inse d. Tellu de asecintă si dice că eu mi-amu schimbata principiile? Nu e deosebitu ca nisice omeni betrani ca noi să oferă spectaculul noru asemenea personalități. Nu-i voiu responde darăd-lui Tellu in privința neconsecinției, căci daca amu întrănitu, n'amu cadiutu si eu in dög'a copilarie.

In comitatul delegatilor, adu s'a luat in desba-

tere aceasta cestiune, d. Tellu a venit se sustine proiectul votat de senat, si in data ce-a vediutu că articolul I. se modifica, si-a luat peleria si-a plecatu. Cum dar' dice, că a aderat la modificările comitatului?

D. Tellu dice să nu ne uităm la alta tiera. Dar' de ce d-sa nu urmăză asiă? Ce ceremu noi libertonii său liberalii? Ceea ce a facutu aceasta tiéra de seculi, de la Stefanu si Mircea, ba chiaru sub domnii straini.

Se dice, că e cestiune internațională. Dar' in cestiuni de conștiință, cum e aceasta, nu poate fi vorba de intervenirea nimului. Pentru că copilul meu s'a botezat de mitropolitul din Iasi, pentru că sfânta mea s'a cununat de dinsul, poate ore să intervină cine-va, dacă și necanonice mitropolitul, er' actele lui fără valoare? Si d. Tellu, boiarul conservator, dă se vina a sustinē contrariul, candu noi vremu se conservăvă vechiă tradiție? Me acușati că nu sum consecință? Dar' eu n'amu fostu nici odata revolutionară; amu facutu loviri de statu, dar' revoluționi nu. N'amu dîsu că armat'a a bine meritatu de la patria candu si-a calcat juramentul. Sum gata, daca d. Tellu voiesce, a ne face biografiă unulu altui.

D. Tellu. Si eu sum gata.

D. Cogalniceanu. Nu ve multiamiti că ati insultat totu ce e professore si profesore in Moldova; ve legati acum si de deputatii din camera, intrandu in personalitate fără a fi provocat. E vorba de alegerea prelatilor? Insu-si domnul Michail Sturza, celu mai material, celu mai conservator, celu mai religios, omul epocii sale, insu-si elu refuză episcopilor votul in adunarea care alegea pre mitropolitul tierii.

Noi suntemu stăpani pre conștiința noastră. Cine ne opresce să fimu calvini său luterani, candu vomu vră? Potem si discipuli său ai lui Renan său a lui Proudhon, fără ca poterile străine să pună tunurile in noi.

D. Tellu a declarat in comitatul delegatilor că, daca nu i-se primesc art. I, proiectul seu e schimbatu si nu adera. Atunci a plecatu, luandu-si peleria, dicindu că sustine numai proiectul votat de senat. Noi inse tocmai acăstă combatem: proiectul senatului, care rupe cu tradiția.

Apoi d. Cogalniceanu citește cuvintele lui G. Costa-Foru pronunțate in senat, cu ocazia desbatării acestei cestiuni, candu respunde parintelui Scribanu, cuvinte din care resultă că d. Costa-Foru se pronunță in contra propunerilor lui Tellu prin chiaru argumintele espuse in raportul deosebit. Apoi adăuge: Éta ceea ce i respunde lui Tellu colegul seu de adi d. Costa-Foru.

Pentru ce inse d. Tellu vră să scoatem la lumina trecutului nostru? Vie să ni facem biografiă? Sum gata.

D. Tellu. Daca n'o faci, de ce mai vorbesci?

(Va urmă.)

VARIETATI.

*(Denumire.) Ministrul de finanțe a numitul pre d. Nicolau Barbatiu, fostu collectorul la vama din Panciova, de controllerul la tribunalul supremu de vama din Orsova.

*(Starea colerei), după reportele oficiale, este următoare: In Budă s'au ivit in 21. dec. 3, in 22. dec. 2, in 23. dec. 3 casuri; intre ostasii din Budă in 21. dec. nici unu, 22. dec. 2, 23. dec. 1 casu; in Pestă in 21. dec. 10, in 22. dec. 12, in 23. dec. 9 casuri de colera.

*(Dieța Ungariei) Conformu concluziei adusă in urmă propunerii deputatului Zsedényi, cameră reprezentantilor Ungariei a tinențu luni in 23. dec. una siedintă, in care s'au publicat următoare legi sanctiunate de monarcu: Despre inarticularea convențiunii închișă cu Portugalia in privința comerciului si a navigației: despre procurarea mijlocilor necesarii pentru conducerea affacerilor statului in patriarul primu anu 1873; despre închișă imprumutului de 54 milioane; despre organizarea capitalei; despre nouă stabilire a contingentului militar, care cade a supra Ungariei in urmă provincialisările confinilor militari; despre votarea contingentului de recruti pre an. 1873; despre acoperirea statului de pace a regimentelor de cavalerie, cari se intregesc in Ungaria; despre inmultirea personalului judecătorescu la tribunalul comercial si cambialu din Pestă si in fine, despre tineretă si mai departe in vigoare a normativelor referitoare la affacerile financiare si despre desființarea tribunalelor financiare superioare.

*(Procesul Rozsas Sandor) Se pare că Rozsas Sandor, vestitul jafitoriu ungurescu, si-a închis într-o sală. In dilile trecute se fină puccescul contra lui. D'in investigație se vede, că elu n'a respinsu nici o accusă, si n'a negatu nici unu sacrilegiu ce i-a atribuitu lui, fiindu totu adeyerate si fundate. Procurorul de statu la condamnat la moarte prin strengu si pre collegii sei Veszelka etc. le cătu 20, 15 anni prisone grea. Tribunalul juratilor inse a condamnat la prisone grea pre Rozsas la prisone grea pre vietia, si pre cei-lalți inca la cătu 20, etc. anni. Inse toti recursera contra acestei pedepse nemeritate.

*(Alsatia pentru unu opu) Directorul teatrului reg. din Berolinu, a imbiat pre Duma celu teneru, renumitul literatoru francez cu 8000 talleri, pentru concesiunea d'a produce recentele seu opu dramatici in

*) A se vedea nr. trec. alu „Fed.“

teatrulu d'in Berolinu. Duma se arată gata a dă acesta concessiune, pretinsa înse nu 8000 talleri ci provinția rapita îl sat i'a dreptu onorariu.

Anunciu.

Subscrisulu mi-am deschis

cancelari'a advocatiile

in Bistrit'i nrulu casei 2 in piatu vis-a-vis [facia] cu gimnasiulu langa edificiul magistratului.

Procesele incredintate le voiu duce la indeplinire cu acuratetia, promptitudine si onestitate.

Bistrit'i, in 20. decemvre, 1872.

Danila Lica,
advocat provincial.

Sciri electrice.

R om'a, 23. dec. In siedinti'a consistoriului, la care au participat 22 de cardinali, pap'a a disu intre altele : „Beseric'a inca totu se persecuta, scopulu acestoru persecutiuni este d'a nimici beseric'a catolica. Aceste tendentie se manifesta in actele guvernului italianu, care a inrolat si pre preuti la milita, a luate de la episcopi influenti'a asupra invenientului si a incarcatu bunurile besericice cu contributiuni grele ; mai alessu inse prin projectul de lege despre corporatiunile religiose, presintatu camerei, care projectu attaca greu dreptulu de proprietate alu besericieri universale si care este o vatemare a dreptului apostolatului nostru. Facia de acestu projectu, continua pap'a, redicamu cumentul innaintea vostra si a intregei besericice, si condamnamu fia care lege, care tinde la impunarea seu supprimarea familiei roligiose d'in Rom'a seu d'in provinciele invecinate.

Pap'a reimprespea apoi urditorilor numitului projectu pedepsele besericesci, pronunciate de besericica contra jafuitilor drepturilor besericesci si continua astfelu : Dorerea despre loviturele aruncate a supra besericiei Italiei, se mai immultiesce forte prin crudele persecutiuni, a căroru tienta este beseric'a d'in imperiul germanu, unde nisuescu a o nimici nu numai prin violența, ci si prin fortia bruta, pentru că personae, cari neci nu se tieni de religiunea nostra si neci nu o cunoscu, se incumeta a defini dogme si drepturi ale besericiei catolice. Acesti omeni mai adaugu la incumetarea loru si calumniarea si ridiculositatea si nu rosiescu, accusandu pre catolicii de provocatorii persecutiunelor, pentu că nu voiescu a preferi legile si vointia tierrei santitelor legi ale besericiei.

Barbatii, cari conduceu afacerile publice, fia convinsi, că neci unul d'intre supusii loru, nu se tieni asie tare că cei catolici de cuvintele : a dă cesariului ce sunt ale cesariului, si a dă lui Ddieu, ce este a lui Ddieu. In unele părți alle Elveției se pare, că inca păresc pre acelle carări, că in Germania, facundu allusiune la intemplantimete d'in Genev'a..

Mai departe, vorbindu despre Spania, pap'a dice, că legea despre dotatiunea clerului este contraria concordatelor si doreptatii.

Pap'a, in fine, provoca metropolitii, a adună suffraganii loru pentru d'a se consultă cu ei despre lupta solidaria contra nedereptatii. — Dupa aceasta allocutiune pap'a numi 11 episcopi, 6 pentu Italia 3 pentru Spania si 2 de alta nationalitate.

Bucuresci, 26. dec. Senatoriul Desliu prezintă in senat una interpellatiune, referitoria la importanta cestiune a căllilor ferte. Discussiunea a supra acestei interpellatiuni s'a defissu numai dc cătu pre siedinti'a de mane.

R om'a, 27. dec. La serbatorile craciunului pap'a primi felicitările unei părți a corpului diplomatic. Se dice, că ambasadorulu francesu de la curtea papala si-va dă dimisiunea, pentru că guvernul francesu aru fi demandatul oficierilor de la naia de resbellu „Orinoque,” a se presentă la an. nou si la asemenea festivităti nu numei papei, ci si regelui Italei.

P etru pole, 27. dec. Principele de corona rus. suffere greu de tifusu.

Bucuresci, 27. dec. Guvernul romanu tratedia directu cu Aten'a in affacerea de la Brail'a. Complanarea differintelor este imminentă. Consulul grecescu functionedia degăză.

Bucuresci, 27. dec. Interpelatiunea senatoriului Desliu, a provocat in senat una discussiune forte viua ; manu se va continua. — Municipalitatea Bucurescilor decise a contrage unu imprumut de 8 millione amortisabile prin anuități de $\frac{1}{2}$ anu, offertele sunt a se tramite pâna in 22 ian. a. v.

Constantinian'a, 27. dec. Russi'a a secuestrat mai multe bunuri d'in Bessarabi'a ale besericiei santului mormantu.

mere de urmări rele. Diet'a ce se va prescrie este simpla si usioru de tienutu. (6-12)

Burs'a de Vien'a de la 23. decemvre, 1872.

5% metall.	66.40	Londra	109.55
Imprum. nat.	70.30	Argintu	108.80
Sorti d'in 1860	101.75	Galbenu	5.19
Act. de banca	963.—	Napoleond'or	8.76.—
Act. inst. creu.	331.50		

Propriet., edit. si red. respundet. : ALES. ROMANU.

Sifilitic'a si impotenti'a,

fia vechie seu de curundu nascente, se voru tratá dupa metodulu homeopaticu de Dr. I. Ernst, Pest'a, strad'a idoliloru (Göttergasse) nr. 6., etagiul II., usi'a nr. 15., de la 2-5 ore dupa media-di.

Aceste morburi se trateaza a deseori in modulu celu mai usioru cu doze mari de iodu si argintu vin, si acésta se face numai spre ajungerea unui rezultat momentanu. Patientii vindecati in modulu acestu-a voru cadă mai curundu seu mai tardiu in morburile cele mai infrosciate, incătu inaduncele betranetie voru ave, dorere, a suferi greu de consecintele acestei tratari usioare si superficiale. Scutu contr'a acestoru felii de perile ofera metodulu de tratare homeopaticu, cae, precum este cunoscutu, nu numai că vindeca dorerile cea mai invecite, ci efectulu lui este asi de binefacitoriu, incătu nu lasa nice cea mai mica te-

dechiaru prin acésta publice, că en, vedu'a dupa Dr. A. Rix, de 16 ani sum singur'a si unic'a producatora adeveratei si nefalsificatei

Past'a Pompadour originala

fiindu că numai eu singura cunoscu secretulu preparatiunii. Anunciandu deci prin acésta, că numita Past'a Pompadour de acum incolo se poate astă **nefalsificate** numai la la-cuincti'a mea, Vien'a, strad'a „grosses Mohren-gasse” nr. 14, trept'a I., usi'a 62, **admoniezu** să nu se cumpere în nime altul acésta pasta, fiindu că de prezente nu tieni neci unu depositu, si neci o filiala, si tote depositele de mai innainte le-am **disolvat** pentru **falsificările** obvenite. Adeverata Past'a Pompadour a mea, numita **Past'a Miraculosa**, nu si-va sminti neci candu efectu-lu ; succesul acestei Paste pentru facia omului e pres tota acceptarea si este uniculu medilociu **garantat** spri grabnic'a si sigur'a alungare a toturor sgrabintielor, petelor, cositoru, bubitielor si alu niceloru de pre facia. Garanti'a intru atât'a e de secură, in catu daca medicina remane fără efectu, **banii se voru dă indererute**.

Una tegula de acesta Pasta escelenta, d'impreuna cu instructiunea, costa **1 fl. 50 cr.** — **Tramisu pe „Nachnahme.”** Episolele de procuratiune sunt de a se adresa către Vilemin'a Rix, Dr. Witwe, Vien'a, Jäger Stadt, Adlergasse nr. 12. ; pentru placerea onoratilor mei parnitori, daca mi-voru incredintă unele comisjuni mici desigur diverse articuli, voi dispune că să se execute fără a costi vre-o provisjune.)

Adressa de multiamita nu se voru publica. [19-24]

Imbracaminta buna de ierna este si ramane scutul celu mai bunu contra frigului.

Marfa pentru ierna,

d'in cea mai cirata lana, carea, precum se scie, se cunoscu corpulu contra jorii si carei temperaturi stricatoare, si pentru aceea este neaperutu necessaria pentru conservarea sanetății in tempulu celu aspru de toamna si de ierna.

Camese de ierna d'in cea mai fina materiala de lana,

moderne si elegante, cu peptu imbracatu cu matasse. 1 bucată pentru domni fl. 3.90, 4. 4.50.

1 bucată cu peptu de giletca cusutu forte bogatu fl. 4.50, fl. 5.50.

Schlipis-uri pentru domni si dame,

1 bucată pentru domni er. 20, 25, 45, 65.

1 bucată dame er. 20, 30, 40, 50.

1 bucată copii er. 15, 20, 30.

Caitie pentru dame si domnisiore.

Celle mai moderne, mai nove si mai frumose.

1 bucată pentru dame fl. 1.80, 2.50, 3. 3.50.

1 bucată pentru domnisiore er. 60, 80. fl. 1.20, 1.50.

Muffuri pentru dame si copii.

1 bucată pentru dame, elegantu fl. 1.80, 2. 2.50.

Garnitura intrega, mușu si colieru fl. 2.50, 3.50, 4.50.

1 bucată pentru iete fl. 1.50, 2.

De totu noue pentru acesta sesiune.

Carpe pentru dame si domnisiore in colorile : alba, violetta, rosia si albastra.

Aceste carpe sunt de lana curata de Berolinu cu desemnarile cele mai frumose.

1 bucată pentru dame fl. 1.20, 1.80, 2.20, 2.80.

1 bucată sorta mare, de invelitu spatele si grumadii fl. 3.50, 4, 4.50, 5.

1 bucată pentru domnisiore er. 60, 80, 90 fl. 1.20.

Esellinte

sunt **ghetele** (papuci) **de postavu** in tempu de ierna, atât'a pentru domni si domne, cătu si pentru copii ; adjustate cu gustu, adeverat scutu contra frigului.

1 bucată pentru dame fl. 1.40.

1 bucată domni fl. 1.50.

1 bucată copii er. 50, 70, 90.

Specialitate pentru domni!

Camesia forte frumosa pentru domni d'in cea mai buna materia de lana ; cu peptu chindisit u forte frumosu, d'impreuna cu gulera si cu gaure la manecă, asie incătu se poate portă preste ori-ce camesia ; ornamente si incaldiscese. — 1 bucată 60 cr.

Gamasie, calitate prea-fina.

1 parechi sorta inalta, calitate prea-fina fl. 1.20, 1.50, 1.80.

1 parechi peptu copii er. 60, 70, 80, 90.

Gulere pellerine pentru dame,

innalte, elegante, la intrarea in baluri si la visite.

1 bucată fl. 2.50, 3.50, 4.50, 5.

Talpe la ghete (papuci),

acesta, ca se punu in ari-ce incalziminte, tieni picioarul svantat si caldu, si astfelu din punctu de vedere altu sanetății sunt tare de recomandat.

1 parechi pentru dame er. 25.

1 parechi domni cr. 30.

hrsa aici indicata si offerita se poate capetă in asemenea calitate numai si numai la

A. FRIEDMANN, Vienn'a, Praterstrasse Nr. 26.

Cumperatorii cu redicata capeta rabbatu.

[3-12]